

September 2010 - 24. årgang

Syndrom

Medlemsblad for Arbeidsmiljøskaddes Landsforening
www.alfnorge.no

Ha en god høst!

**B-medlemmer i
NHF-systemet**

Side 3

TILSLUTTET
NORGES HANDIKAPFORBUND

Syndrom

Medlemsblad for Arbeidsmiljøskaddes
Landsforening (A.L.F.)
Tilsluttet Norges Handikapforbund (NHF)

Besøksadresse:

Schweigaards gate 12

Postadresse:

Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo

Telefon 24 10 24 00 / 25 36

Telefaks 24 10 24 99

E-post helseskader@nhf.no

Kontaktperson i NHF:

Ellen Trondsen

A.L.F.s internettside: www.alfnorge.no

Ansvarlig redaktør: A.L.F.s hovedstyre

Layout: Torill Older

Trykk: Bryne Stavanger Offset AS

Forsidefoto: Jan Arne Dammen

A.L.F.s hovedstyre:

Leder:

Lars Kristian Hille

Postboks 168, 4502 Mandal

Telefon 38 26 11 65 / Mobil 91 30 88 73

Telefaks 38 26 55 62

E-post: kr-hil@online.no

Nestleder:

Geir Werner

Norderhovgt. 34, 0654 Oslo

Mobil 92 82 06 75

E-post: alfoslo@nhf.no

Styremedlemmer:

Frode Steen Gunstensen

Moen, 6440 Elnesvågen

Telefon 71 26 50 82 / Mobil 99 74 66 72

Telefaks 71 26 50 82

E-post: frode@alfnorge.no

Jens Olav Solli

Gamle Sandvigs vei 21

4816 Kolbjørnsvik

Telefon 37 01 11 25 / Mobil 90 60 12 33

E-post: jensolavsolli@online.no

Øystein Haugland

Vassteigen 118, 5141 Fyllingsdalen

Telefon 55 10 70 35 / Mobil 95 27 24 15

E-post: hauglao@c2i.net

Varamedlemmer:

Marit Rokkones

Mariannestien 2, 7105 Statsbygd

Telefon 73 85 22 55 / Mobil 90 56 97 18

E-post: marokko@online.no

Jan Bjørn Isaachsen

Volkedalsv. 43, 4513 Mandal

Telefon 38 26 25 87 / Mobil 99 26 25 87

E-post: jbi@vabb.no

Arild Solvang

Neskilen, 4815 Salterød

Telefon 37 03 06 81 / Mobil 97 59 70 66

E-post: arildsol@live.no

Jan Terje Biktjørn

4480 Kvinesdal

Telefon 38 35 45 65

E-post: jan.bik@c2i.net

Jan Erik Tandberg

Næpetrø. 11, 4790 Lillesand

Telefon 37 27 16 47 / Mobil 91 53 63 59

E-post: je-tan@online.no

Innhold

Nese og lunger – to sider av samme sak	5
Veiledningshjørnet	8
LikemannsSPILLET - diskusjonsspill for likemenn	11
Å miste seg selv og å finne . . .	12
Nytt fra hovedstyret	13
Valgkomiteen 2011	13
Nytt fra lokallagene	14
Likemannsbåten	17

A.L.F.s hovedstyre

Leder Lars Kristian Hille
Medlem av fagrådet
Økonomi og administrativt ansvar

Nestleder Geir Werner
Medlem av fagrådet
Media- og prosjektansvarlig

Styremedlem Frode Steen Gunstensen
Leder for redaksjonskomiteen

Styremedlem Jens Olav Solli
Lokallagskontakt

Styremedlem Øystein Haugland
Leder A.L.F. Offshore Ekofisk Ressursgruppe

Varamedlem Marit Rokkones
Pårørendekontakt

Varamedlem Jan Bjørn Isaachsen
Veiledning og forebyggende

Varamedlem Arild Solvang

Varamedlem Jan Terje Biktjørn
Helsesituasjon for offshoreansatte
og forebyggende

Varamedlem Jan Erik Tandberg
Måling, data, forebyggende og
eksponeringsforhold for offshoreansatte

B-medlemmer i NHF

Kan Norges Handikapforbund som har A.L.F under paraplyen yte våre medlemmer tjenestene de har behov for, spør vi.

Som leder bruker jeg uforholdsmessig mye tid til å svare på spørsmål som er relatert til nettopp denne problemstillingen. Mine svar er dessverre vanligvis at dette kan ikke NHF hjelpe oss med.

Samarbeidet med NHF innen administrasjon og økonomi fungerer meget bra, men dette er jo underordnede funksjoner som kan kjøpes mer eller mindre hvor som helst. Innen juridiske og helsefaglige spørsmål eller innen veiledningsarbeid, er det i praksis nesten ingen hjelp å hente innen NHF.

Vi har lenge arbeidet med disse spørsmålene på landsmøtet i NHF. NHF har allerede i sin formålsparagraf ekskludert oss fra NHFs strategi- og virksomhetsområder.

Den lyder nemlig:

§ 1 – 2 Formål

Norges Handikapforbund er en uavhengig interesseorganisasjon som skal arbeide for likestilling og full samfunnsmessig deltagelse for funksjonshemmede.

Norges Handikapforbunds hovedmålgruppe er bevegelseshemmede.

Medlemmer i A.L.F er ikke bevegelseshemmede, og har følgelig helt andre utfordringer både innen helsevesenet, NAV og i dagliglivet enn den målgruppen NHF velger som sitt hovedfokus, **og våre medlemmer sitter igjen med en følelse av å være B-medlemmer i NHF.**

Våre medlemmer har kompliserte saksforhold og behandlingstiden for disse er ofte 10 år eller mer, en saksbehandlingstid som er totalt uholdbar, og som påfører våre medlemmer store ekstrabyrder i tillegg til de helseproblemer, både av fysisk og psykisk art, som forsterkes og er ødeleggende både for den skadde og deres familier.

Dette er et saksfelt som krever handling både overfor utredningsinstitusjonene, NAV og ikke minst våre politikere som skal betale regningen til slutt.

Dette stiller også store krav til vår råd- og veiledningstjeneste som skal følge disse sakene, og assistere det enkelte medlem over en så lang periode. Dette er absolutt nødvendig for å få avsluttet den enkelte sak.

Jeg så det derfor som et fremskritt da vi etter flere års diskusjoner innad i NHF endelig fikk opprettet en 50 % stilling som helsepolitisk rådgiver i august 2008.

Det helsepolitiske arbeid skulle fokusere på to hovedtemaer, nemlig habilitering og rehabilitering og ikke minst på styrking av fagligheten med hensyn til diagnostisering og behandling av våre medlemmer. Et hovedmål for vårt arbeid og et høyst påkrevet tiltak.

I forbindelse med innskrenkninger i november 2009 ble denne stillingen fjernet av NHF og vi følte med dette å være tilbake til null.

Lars Kristian Hille

Dette medfører at vi føler vi ikke får den hjelp som er nødvendig fra NHF på det faglige, juridiske og politiske plan og det er på høy tid at vi tar denne problemstillingen opp i A.L.Fs hovedstyre og våre lokallag om hva vi ønsker, og hvor vi vil gå, parallelt med en diskusjon med NHF om hva de mener kan være veien videre.

Men diskusjonen **må skje nå** – og kan ikke utsettes lenger.

Jeg ønsker alle en riktig god høst!

Materiellfrister for Syndrom i 2010/2011

Nr 4-2010 - utgivelse uke 51
Materiellfrist: 19. november

Nr 1-2011 - utgivelse uke 10
Materiellfrist: 4. februar

Nr 2-2011 - utgivelse uke 25
Materiellfrist: 20. mai

Nr 3-2011 - utgivelse uke 39
Materiellfrist: 26. august

Nr 4-2011 - utgivelse uke 51
Materiellfrist: 18. november

Små barns tolkninger i de voksnes verden!

Ikke alltid så greit å skjønne hva vi mener heller!

Når noen dør, blir de lagt i jorda og så sier presten: Av jord er du kommet og der skal du bli. Så tømmer han enda en bøtte jord i hodet på deg.

Det er mange i himmelen: Alle de som er døde er der, pluss Gud og Jesus og Den dårlige Ånde.

Det er noen som har en hellig lama. Det er egentlig en liten kamel. Den heter Dalai-Lama. Jeg tror det er en engel.

Hvis Gud hadde holdt det han sa om å la alle barn komme til seg, så hadde vi ikke trengt barnehager.

Gud heter egentlig Den allmennpraktiserende hersker på himmelen og på jorden. Han bestemmer alt, hele tiden. I gamle dager het han «mannen med ljåen».

Hvis frøet fra faren ikke tref-fer morens egg, blir det bare en vanlig omelett av det.

Og så var det gutten som skulle fortelle om Jesus og de andre disiplene!

Litt større barn har gjort seg sine erfaringer, og da kan det høres slik ut:

Jeg har lært at jeg blir lykkelig av å se foreldrene mine gå hånd i hånd. (13 år)

Jeg har lært at læreren min alltid spør meg den ene gangen jeg ikke vet svaret (9 år)

Jeg har lært at det krever trening å kunne tilgi. (15 år)

Jeg har lært at jeg liker læreren min fordi hun gråter når vi syn-ger Glade jul. (7 år)

Jeg har lært at du bør prøve å oppmuntre noen andre hvis du vil glede deg sjøl. (12 år)

FRA REDAKSJONEN

Frode Steen Gunstensen

Jeg har lært at det er tøft å bo sammen med sine foreldre. (12 år)

Jeg har lært at er du opprørt, blir du roligere av å nynne en liten melodi. (14 år)

Jeg har lært at det er lettere å unngå vanskeligheter enn å komme seg ut av dem. (14 år)

Sakset fra boken: Hverdagens visdom/Cappelen Forlag

Barn er ofte mer reflekterende enn man skulle tro.

Siste nytt

Fra neste nummer blir det endringer i redaksjonen. Vår nåværende redaktør Frode Steen Gunstensen ønsker å trappe noe ned og Jan Arne Dammen vil sammen med Torill Older bringe stafettpinnen videre. Syndrom vil fortsatt dra nytte av Frodes kunnskaper og kontaktnett da han fortsatt vil være med i redaksjonskomiteen.

Neste år kan A.L.F se tilbake på 25 aktive år for en god sak. Kanskje har du en historie du vil dele med oss?

Ta kontakt med Jan Arne på arnedam@online.no eller Torill på torill.older@multinett.no

MEDISIN OG VITENSKAP

Nese og lunger – to sider av samme sak

Bakgrunn. *Sykdommer i øvre og nedre luftveier forekommer ofte samtidig, og det er sterke holdepunkter for at de har noe med hverandre å gjøre. Kunnskap om dette er viktig for å kunne behandle luftveissykdommer på best mulig måte, og denne artikkelen gir en oppdatert oversikt over feltet.*

Av S K Steinsvåg

Materiale og metode. Artikkelen baserer seg på lang klinisk erfaring med luftveissykdommer, egen forskning på området og litteraturstudier.

Resultater. Det er godt dokumentert at det er en overhyppighet av neseplager hos pasienter med astma. På samme måte vet vi at pasienter med nesebihule-sykdom som for eksempel høysnue, nesepolypper og bihulebetennelser hyppigere har astma enn personer uten slik sykdom. Behandling av sykdom i ett avsnitt av luftveiene har ofte positive konsekvenser for luftveiene i sin helhet.

Fortolkning. Sykdommer i øvre og nedre luftveier bør i større grad enn i dag betraktes som en og samme tilstand. Pasienter med sykdom i ett avsnitt av luftveiene bør vurderes med tanke på om andre deler også er involvert. Behandlingsmessig bør luftveiene betraktes som en enhet.

Nesen og lungene er tradisjonelt blitt behandlet som ulike og uavhengige organer. I dag vet vi at disse enhetene har mange

anatomiske fellestrekk og er tett knyttet til hverandre både fysiologisk, patofysiologisk, epidemiologisk og behandlingsmessig. Det er viktig at denne kunnskapen implementeres i daglig medisinsk praksis for å sikre at et stadig økende antall pasienter med kroniske luftveissykdommer får best mulig utredning og behandling. Denne artikkelen er skrevet for å øke bevisstgjøringen omkring disse forholdene.

Anatomisk-fysiologisk perspektiv

Slimhinnen som kler nese og den som kler bronkier er nærmest identisk, først og fremst karakterisert av det ciliebærende overgangsepitelet. Integrert i denne slimhinnen finner vi to forsvarssystemer. Det ene er immunologisk basert, med immunregulering, immuneliminerings og immuneksklusjon som sentrale elementer. Det andre består av flimmerhår og luftveissekret. Det er imidlertid to patofysiologisk viktige anatomiske forskjeller på vevet som omgir øvre og nedre luftveier. Bronkier er omgitt av glatt muskulatur som spiller en rolle i forbindelse med obstruktive lungesykdommer. I nesen er det i første rekke

venøse sinusoider som regulerer grad av tetthet.

Normalt passerer inspirasjonsluften nesen på vei ned i lungene. I løpet av denne passasjen vil luften varmes opp og tilføres fuktighet og nitrogenmonoksid. Den vil også renses for partikler over ca. 10 µm i diameter og for vannløslige gasser. Dette er prosesser som gjør at luften som har passert nesen på vei ned i lungene, har en optimal temperatur, fuktighet og sammensetning. Et annet viktig forhold er at ca. 50 % av den totale luftveismotstanden sitter i de ytterste centimeterne av nesen. Dette betyr at tilstander lengst framme i nesen og behandlingen av disse er av stor betydning for luftveiene som helhet.

Epidemiologisk perspektiv

Sykdommer i øvre og nedre luftveier forekommer ofte samtidig. 75–95 % av voksne pasienter med allergisk og ikke-allergisk astma har rhinitt. Samtidig forekomst av allergisk rhinitt er assosiert med alvorligere astmasymptomer, større problemer med å kontrollere lungesyndromene og mer redusert livskvalitet.

Man regner med at så mange som 75 % av pasientene med kronisk obstruktiv lungesykdom har samtidige symptomer fra nesen.

Forekomst og grad av astma ser ut til å øke med varighet og alvorlighet av neseplagene. Barn og voksne med astma og rhinitt har en signifikant hyppigere kontakt med allmennlege for sin astma enn personer som bare har astma. De har også flere sykehusinnleggelser og bruker mer medisiner. Det ser også ut til å være en tidsmessig relasjon mellom symptomer fra nese og lunger; neseplagene kommer ofte før astmasymptomene.

40 % av pasienter med allergisk sesong- og helårsrhinitt har også astma. Pasienter med allergisk rhinitt uten manifest astma har ofte økt uspesifikk bronkial hyperreaktivitet.

Det er en overhyppighet av astma og kronisk obstruktiv lungesykdom hos pasienter med akutte og kroniske bihulebetennelser. Pasienter med alvorlig astma hadde høyere symptomskår på bihulesykdom, mer uttalte bihuleforandringer ved CT og mer uttalte morfologiske forandringer i bihuleslimhinnene enn pasienter som hadde mindre alvorlig astma. Relasjonen mellom astma og bihulesykdom støttes av at førstnevnte har en negativ prediktiv verdi når det gjelder resultat av kirurgisk behandling av bihulebetennelser.

Nesepolypper er også forbundet med en overhyppighet av astma og obstruktive lungesykdommer. I den sammenheng er pasienter med acetylsalisylsyreintoleranse særlig aktuelle idet disse ofte har både nesepolypper og astma, den såkalte Samters triade.

Det ser ut til å være en sammenheng mellom infeksiose rhinitter og astma. Infeksjoner med respiratorisk syncytialvirus (RSV) i øvre luftveier disponerer for astma hos de minste barna, mens rhinovirusinfeksjoner har tilsvarende rolle hos eldre barn, unge og voksne. Det ser også ut til at barn med astma har trangere passasjeforhold gjennom nesesvelget enn barn uten astma.

Lungesykdom som negativ konsekvens av munnpusting

Nesepusting tilfører lungene temperert, fuktet og rensset luft. Dette er viktig for en normal lungefunksjon. Astmatikere har større tendens til munnpusting enn lungefriske, og man spekulerer på om dette kan spille en rolle i utviklingen av lungesykdommen.

Betydningen av nesepusting for å beskytte lungene understrekes gjennom forskning på anstrenghesutløst astma. Tilstanden kan være en konsekvens av at man under fysisk anstrengelse i større grad enn ellers puster gjennom munnen.

Behandlingsmessig perspektiv

Medikamentell og kirurgisk behandling av inflammasjon, infeksjon og tetthet i nesen kan ha positive effekter på samtidig forekommende sykdommer i lungene. Å unnlate å behandle rhinitt hos pasienter med astma kan forhindre astmakontroll og forverre prognosen.

Nasale steroider er sentrale i behandlingen av øvre luftveialergi samt akutte og kroniske

sinusitter. Det er sterke holdepunkter for at de også har gunstige effekter på astma.

Antihistaminer kan redusere symptomer på allergisk rhinitt og samtidig forekommende bronkial hyperreaktivitet og astma. Dette skyldes dels en blokkering av perifere histaminreseptorer og dels en antiinflammatorisk effekt.

Leukotrienantagonister, alene eller sammen med antihistaminer, gitt til pasienter med allergisk rhinitt og astma, har også gunstig effekt på begge tilstandene.

Spesifikk immunterapi, allergivaksinasjon eller hyposensibilisering, kan både redusere symptomer og medisinbruk i forbindelse med allergisk rhinokonjunktivitt og allergisk astma samt forebygge utviklingen av sistnevnte og bronkial hyperreaktivitet. På samme måte kan anti-IgE redusere symptomskår for astma og rhinitt og forbedre nese- og lungerelatert livskvalitet.

Medikamentell og kirurgisk behandling av nese og bihulebetennelser hos pasienter som samtidig har astma kan bedre astmasymptomene, gi bedre luftveisbetinget livskvalitet og redusere bruk av astmamedisiner.

Adenotonsillektomi kan redusere lungesyndromene hos dem som samtidig har astma. Inngrepet reduserer også behovet for medikamentell astmabehandling. En undersøkelse av om ren

adenotomi har samme positive effekt er i gangsett ved Sørlandet sykehus, men foreløpig er bare få pasienter inkludert.

Kunnskapen om hvordan sykdom i øvre og nedre luftveier henger sammen, bør få konsekvenser for hvordan pasienter med slike tilstander utredes og behandles både i primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

nesten. Man bør spesielt tilstrebe et tettere og mer formalisert samarbeid mellom ulike typer spesialister som arbeider med luftveissykdommer både hos barn og voksne. Rhinitt, sinusitt, astma og kronisk obstruktive lungesykdommer er i mange tilfeller en konsekvens av samme inflammatoriske prosess. Pasienter med slike sykdommer bør derfor alltid vurderes

med tanke på samtidig sykdom i andre deler av luftveiene. Det er viktig å forebygge og behandle felles årsaksforhold, som allergi og røyking. Det er også viktig med økt oppmerksomhet på å redusere inflammasjon og tiltak for å bedre passasjeforholdene i øvre luftveier til fordel også for nedre luftveier.

Kandidater til A.L.Fs ærespris 2011

A.L.Fs hovedstyre ønsker å motta forslag til kandidater for æresprisen 2011. Kjenner du til noen som du mener er en verdig kandidat for prisen, så ikke nøl med å sende oss ditt forslag. Forslaget må begrunnes og legg gjerne ved eventuelle dokumentasjoner.

A.L.Fs ærespris, er en bronseskulptur som er laget av den kjente billedkunstneren Oddmund Raudberget. Æresprisen tildeles en enkeltperson, et lag eller en organisasjon som har gjort seg **særlig bemerket** i forbindelse med sitt arbeid innenfor de verdier som er nedfelt i Arbeidsmiljøskaddes Landsforenings statutter eller på en annen fremragende måte har satt fokus på arbeidsmiljø, yrkesrelaterte sykdommer/skader og pasientrettsikkerhet og på en utrettelig måte har engasjert seg i de syke/skaddes vanskelige situasjon.

Intensjonen er at prisen skal deles ut annet hvert år i forbindelse med A.L.Fs årsmøte og det er A.L.Fs hovedstyre som vedtar, gjennom egne vurderinger eller forslag fra andre, hvem som skal tildeles æresprisen. Hovedstyret kan beslutte at prisen ikke skal deles ut dersom man ikke finner frem til verdige kandidater.

Statuttene finner du på våre hjemmesider: www.alfnorge.no eller du kan be om å få de tilsendt ved å henvende deg til vårt hovedkontor via vår e-postadresse som er: helseskader@nhf.no

Forslaget med begrunnelse og evt. dokumentasjon sendes til Arbeidsmiljøskaddes Landsforening. Postboks 9217 Grønland, 0134 Oslo. Forslaget må være oss i hende senest 1. november 2010.

Hovedstyret

Av Jan Bjørn Isaachsen
Veiledningsansvarlig A.L.F

De reddet fjellreven . . .

Veiledningsarbeid innen Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) omfatter alle sider av person, familie og sak fra A til Å.

Dette medfører store utfordringer for våre veiledere og man vil stadig dumpe opp i felter man aldri har vært borte i før, i tillegg til å behøve en god "magefølelse" for de forskjellige tilfeller som dukker opp, er vi innen A.L.F, som nevnt tidligere, på vei til å bygge opp et tilbud bestående av erfarne veiledere som kan kontaktes når man trenger hjelp.

A.L.F har som kjent gitt meg ansvar for Veiledningsarbeid på landsbasis, samtidig som vi har nedsatt en gruppe av erfarne veiledere til å utvikle et samarbeid til felles beste og gruppen vil bli utvidet ved behov.

Dette er en sak som vi vil arbeide videre med utover høsten og som, i mine øyne vil styrke vårt veiledningsarbeid på landsbasis ganske vesentlig, samtidig som våre veiledere får enda mer erfaring og tilbakemelding, og at vi får et samkjørt apparat, som kan

dekke store deler av de problemområder vi kommer innom.

Arbeidsmiljøskaddes Landsforenings hovedproblem er, og ser ut til å bli, økonomi. Som veiledningsansvarlig har jeg ikke en dag uten at økonomispørsmål kommer innom i en eller annen sammenheng. Vårt medlemskap i NHF forhindrer oss fra å søke om eksterne midler fra det offentlige til drift, og denne saken må etter hvert komme på banen for at vi skal finne en løsning. Bl.a. for å hindre at hele vårt veiledningsapparat skal slite seg ut psykisk på grunn av manglende økonomisk handlekraft.

Vi klarer å besøke 2 fylkeslag i løpet av året for å informere om veiledning og delta i arbeid med enkeltsaker. Dette er jo helt forkastelig når vi vet at behovet skulle tilsi minimum ett besøk til hvert fylkeslag, hvert år i tillegg til mer regionale samlinger for veiledere på lokalplanet, og ikke minst aktivt arbeid med enkeltsaker over hele landet.

Når man følger med i nyhetene ser man at redningsarbeidet for

å bevare Fjellreven har vært vellykket og det er observert valper fra denne utrydningstruede dyrearten, et viktig arbeid som har kostet et titalls millioner.

Jeg er glad for at dette blir gjort, men tenker samtidig på at over tusen mennesker hvert år sliter med skader påført i sin arbeidssituasjon. Til å hjelpe disse har vi ingen penger.

Ellers kan man merke seg at staten har brukt 3 millioner kroner på et rovdryggjerde som skulle holde bjørn, ulv og gaupe borte i fra sauene, og resultatet er at både bjørn og gaupe tar seg innenfor gjerdet og kan drepe innegjerdet sau i ro og mak.

I skrivende stund har jeg mottatt kopi av dom i Trygderetten, i en sak som nå feirer 10 års jubileum i saksbehandlingskøen hos NAV, og i denne sammenheng har vår mann fått fullt medhold i sin sak og NAV må betale kostnadene. Resultatet ble om lag som det ble beskrevet av hans primærlege for 10 år siden. Pengebruken for å få avgjort dette har vært enorm. Det er også et område hvor vi med vår erfaring, ikke minst innen yrkeshistorikk, kunne spart samfunnet for store beløp om vi hadde økonomi til å jobbe tettere opp mot helseforetakene og NAV, i tillegg til vårt ordinære veiledningsarbeid.

En bedre økonomi hadde også satt oss i stand til å utnytte den enorme kompetanse som finnes blant våre medlemmer i forhold til oppsøkende virksomhet og foredrag rettet mot industri, offentlige foretak og næringslivet

for øvrig, for å forbygge og forhindre arbeidsmiljøskader. Riksrevisjonen har jo tallfestet de skader, dødstall og sykemeldingsdager som påføres mennesker pr. år som følge av arbeidsmiljøskader.

Det har vært mye diskusjon og fokusering på yrkesutredninger ved de regionale helseforetak i landet og resultatene av disse. Medlem av veiledningsgruppen, leder i A.L.F Offshore Øystein Haugland, hadde et berettiget oppgjør med praksis ved yrkesmedisinsk avdeling på Haukeland Universitetssykehus, en sak som vil ha stor oppmerksomhet videre fra vår side.

Heldigvis finnes det også yrkesmedisinske avdelinger som arbeider intensivt for å få riktige vurderinger og resultater innen diagnostisering av mulig arbeidsmiljøskade, og det har vært gledelig å se det fremtidsrettede arbeid som utføres av arbeidsmedisinsk avdeling ved St. Olavs Hospital i Trondheim.

Takket være fokusering på brukermedvirkning og brukerutvalg har vi pr. dato to medlemmer av Arbeidsmiljøskaddes forening i Sør-Trøndelag som medlemmer av arbeidsmedisinsk brukerutvalg, noe som har gitt mulighet for direkte og positiv dialog med avdelingen, og sett med våre øyne, en svært positiv utvikling for begge parter.

Men det krever åpenhet og vilje til samarbeid og dette har yrkesmedisinsk avdeling ved St. Olavs Hospital vist at de er i stand til.

Også på sine hjemmesider legger St. Olavs Hospital opp til dette, hvor man bl.a. sier om brukerutvalg:
Samarbeid og rådgivning utad. Brukerutvalget skal være et forum for tilbakemelding fra brukerorganisasjoner, pasienter og pårørende.

I sine verdimål for avdelingen sier man bl.a.:
Andre verdimål for Arbeidsmedisinsk avdeling er å møte alle som henvises til avdelingen eller på annen måte søker vår bistand med en positiv serviceinnstilling, empati og respekt.

Jeg vil anbefale St. Olavs Hospitals hjemmeside på Internett for alle som har spørsmål om helsetjenester og arbeidsmedisin.

Vi ser også at i hvert fall to andre arbeidsmedisinske avdelinger har blitt mye mer åpne og lydhøre for argumentasjon som kommer utenfra, og dette tegner eventuelt godt for videre arbeid.

Jeg ville forbauset meg selv om jeg ikke hadde nevnt verdien av en god yrkeshistorikk når man skal utredes for arbeidsmiljø- eller løsemiddelskader. Yrkeshistorikken MÅ foreligge komplett før man møter til utredning, og jeg tør påstå at den som ikke har en yrkeshistorikk å vise frem, heller ikke har noen sak.

Og for dem som er i tvil om hvordan denne skal lages er det bare å ta kontakt med veiledningsgruppen. Utover det ønsker jeg alle en riktig god høst.

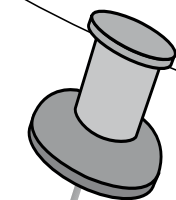
Advokatene DRANGEID • HANA • LØKEN

**Personskade • Yrkesskade
Pasientskade • Trygd**

Bred erfaring og gode resultater

Torget 8
Postboks 223, 3251 Larvik
Telefon 33 13 83 60
Telefaks 33 13 83 68
www.advokatdrangeid.no

SVEIN DRANGEID
Mobil 95 27 53 05
post@advokatdrangeid.no

Til
Syndrom
V/ Frode Steen Gunstensen

7. juni 2010

Som medlem av A.L.F. Akershus ønsker jeg følgende innlegg i Syndrom.

MISHANDLING AV YRKESKADE

Min yrkestid varte i 40-50 år og mesteparten av denne tid var arbeid i støv – støy og gasser under i dag, utenkelige forhold.

I denne tiden etter annen verdenskrig hadde vi lite kunnskap om hva som kunne komme til å gi senskader, et begrep som da ikke var ”oppfunnet” enda.

Det viktige var å bygge landet som våre politikere så fint betegnet innsatsen vår. Dette kom til å koste mange av oss dyrt, helsemessig sett.

Når vi i ettertid, på våre knær, ber om forståelse for at vi ble skadet grunnet manglende kunnskap og verneutstyr, så blir vi møtt av et regelverk som er opprettet for å beskytte Samfunnet og ikke oss, den enkelte som ofret vår helse for fellesskapet.

Kjært barn har mange navn, nå NAV, og dette organ skal sørge for rettferdighet for oss alle, Slik at vi kan komme inn en dør, men også bæres ut en dør når det ikke lenger er liv laga. Alle skal vi presses gjennom samme hull, for det har politikerne bestemt. Når det er behov for individuell vurdering, får saksbehandlerne i NAV kløe og utslett.

Selv om yrkesmedisinere stadfester en prosentvis grad av invaliditet, nedsettes dette av NAV sitt fortreffelike system, med et vesentlig tap for medlemmet som resultat. Det viktigste for den NAV-styrte saksbehandler er tydeligvis å spare staten/samfunnet for Utgifter til noen stakkars folk som ble livsvarig skadet ved innsatsen for landet.

Hvorfor skal aldri noen NAV-avgjørelse gå i medlemmets favør når det foreligger tvil?

Hvorfor må vi gå til Trygderetten for å få avklaring på helt innlysende forhold, noe som medisinsk kyndige fagfolk har avklart, vel å merke på oppfordring og betalt av NAV ?

Etter et langt arbeidsliv med helseødeleggende arbeidsforhold, har jeg fortsatt vilje til å forsøke å kjempe mot byråkratiet, noe mange, mange andre skadde ikke har hatt ork og Krefter til. Dette har i veldig mange tilfeller ført til store økonomiske tap for den enkelte. Samtidig har det spart samfunnet for meget store summer, slik myndighetene ønsker det.

En del advokater har sett på våre problemer. Noen er seriøse, men andre ser nok her muligheter til å gjøre noen lettjente kroner på elendigheten.

Forsikringsselskapene som skal utbetale yrkesskadeerstatning henger som snyltefisk etter NAV sine avgjørelser og sparer seg selv for mye arbeid. Deretter forsøker de etter beste evne å slippe unna utbetalinger der dette er mulig.

Derfor, takk til alle dere som har satset liv og helse for vårt storartede fellesskap, som forvant om dugg for solen når vi virkelig trenger fellesskapet.

Thorleif Thyrum

LikemannsSPILLET

- diskusjonsspill for likemenn

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

I 2009 gjennomførte NHF et prosjekt med mål om å utarbeide en ny strategi for likemannsarbeidet i organisasjonen. 26. mai 2010 kunne prosjektleder Kathrine Fyhri legge fram resultatet for landsforeningene og regionene i et møte på Gardermoen. Kathrine hadde utarbeidet dette brettspillet som skal gi trening og refleksjon rundt det å være likemann. Likemannsordningen går ut på at personer med lik diagnose eller livssituasjon møtes og utveksler erfaringer. Dette er primært tiltenkt regioner og landsforeninger som arrangerer likemannskurs og er en veldig morsom og fin måte å lære på.

Spillet satte oss som fikk teste det på mange utfordringer og skapte mange gode diskusjoner i gruppene.

På bildet overleverer prosjektleder Kathrine Fyhri til.h. prosjektet og brettspillet til leder for samfunnsavdelingen i NHF, Astrid Strøm.

Nye medlemmer

Syndrom ønsker alle nye medlemmer velkommen til Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F)

Oslo	2	Hordaland	2
Akershus	1	Møre og Romsdal	5
Østfold	1	Sogn og Fjordane	0
Hedmark	0	Sør-Trøndelag	6
Oppland	1	Nord-Trøndelag	2
Buskerud	2	Nordland	3
Vestfold	1	Troms	2
Telemark	4	Finnmark	1
Aust-Agder	2		
Vest-Agder	5	Hittil i år	47
Rogaland	7		

Dette er nyinnmeldte frem til 12.9.2010.

15 års erfaring med

- Erstatning
- Yrkesskader/-sykdom
- Trafikkskader
- Forsikring
- Arbeidsrett
- Trygd
- Fast eiendom
- Ekspropriasjon

**ASKER-
ADVOKATENE**

Postboks 84 - 1371 Asker
Telefon 66 90 70 80 - Faks 66 90 70 81

Adv. BUGGE

Timeavtale 90 97 21 90 (mobil)
jb@askeradvokatene.no - www.askeradvokatene.no

Å miste seg selv og å finne . . .

I dag traff jeg en venninne fra svært gamle dager. Hun kom mot meg på postkontoret med et stort smil om munnen, som om vi skulle ha sett hverandre i går. Men det er bortimot tretti år siden jeg snakket med henne sist. Hun var blitt smalere i ansiktet; jeg var blitt rundere. Vi hadde forandret oss.

Hva er det da som gjør at vi med en gang husker? Vi husker det unge ansiktet som vi en gang hadde, og når det gjenkjennende smilet varmer øynene og kinnene og hjertet, er vi ikke en dag eldre enn for tretti år siden! Tiden står på en måte stille. Hun sa at det var så viktig dette å holde kontakten med dem vi kjente før vi giftet oss. De betydde så mye mer enn de vennene vi skaffet oss senere i livet.

Som den hverdagsfilosof jeg er lurte jeg fælt på hvorfor. Jeg spekulerte på det hos friserdamen den dagen og delte mine tanker med henne. Enda så lattermild en skapning hun er, så fikk også hun noe å lure på den dagen.

Ja, vi forandrer oss. Vi forandrer oss spesielt når vi gifter oss, og spesielt vi kvinner. Det heter at vi tilpasser oss og det er vi stolte av. Vi tilpasser oss i den grad at når barna blir voksne og mor skal prøve å bli et menneske igjen, ikke mor og hustru eller et navn arkivert på mannens fødselsdato under selvangivelsen, så skjærer det seg ofte. Hun skal finne igjen den hun var engang – før hun giftet seg. Den hun engang ønsket å forbli. Alt det hun mente og trodde på, og ønsket seg av livet, og det hun sto for av verdier. Hvordan skal en enkel mann kunne forstå dette at hans elskede gjennom mange år plutselig vil være en annen enn den hun hadde vært i mange år? At det de hadde bygget opp sammen av rutiner og livsstil plutselig skal forandres på?

Dette mennesket som har føyet seg som det ene tannhjulet i det andre skriker plutselig på frihet til å finne seg sjæl!!! Hvordan kan vi vente at et enkelt mannsvesen skal fatte dette? Lille lammet har fått horn! Hun har blitt voksen!

Denne tilpasningen skjer sjeldnere hos menn. - Hun har kanskje snublet over noe. Man må nemlig snuble for å kunne reise seg igjen. Dypt inne

i oss et sted ligger det nemlig, alt det vi trodde vi hadde gjemt så godt; nemlig deg selv.

Du må kanskje treffe en gammel venninne. En som husker, og er modig nok til å fortelle deg det, hvem du var og hvem du fremdeles er. La mors kjøttkaker gå veggimellom og be familien gå ut og kjøp hamburger! Til deg og! Så finner du frem til deg selv i ditt innerste og overrasker familien med å bli nygammel på en positiv måte. Det har blitt så moderne å finne sine røtter. Finne tilbake til det opprinnelige, der du en gang bodde, slekt og venner. Gjør en ny vri på dette. Finn det rotekte inne i deg selv. Det har noe med drømmer å gjøre, og det er viktig å holde fast ved sine drømmer.

Det er som en barnelærdom. Svikter du dine drømmer, svikter du deg selv.

Se deg godt omkring i dag, kanskje møter du en gammel venn som husker deg slik du var tidligere, før du tilpasset deg.

Anne Grethe Fure

ADVOKATFIRMA

Wangensteen, Wigemyr & Co DA

Firmaet er blant de største advokatfirmaer på Sørlandet. Våre 11 erfarne advokater yter bistand innenfor de fleste rettsområder:

Alminnelig forretningsjus * Fast eiendoms rettsforhold
Odelsrett * Bygge- og reguleringsaker * Bobehandling
Erstatningsrett-personskade * Yrkesskader/-sykdommer
Forsikringsrett * Trygderett * Strafferett * Arbeidsrett
Skatte- og avgiftsrett * Familie, arv og skifte

Våre advokater:

* Helge Wigemyr	* Johan F. Gjesdahl
* Reidar Wangenstein	* Ivar Sveen
* Solveig Løhaugen	* Bjørgulv Rygnestad
* Yngve Andersen	* Erik Ottemo
* Kai Knudsen	* Inger Johansen
* Sverre Ellenes	

Telefon 38 17 87 10 – Faks 38 02 04 58

Vestre Strandgt. 32, pb. 716, 4666 Kristiansand

ADVOKAT GRUPPEN
SAMARBEIDENDE ADVOKATER
TØNSBERG-SKIEN-ARENDAL-KRISTIANSAND

Nytt fra hovedstyret

Av Geir Werner

Hei alle sammen.

A.L.F har en rekke utfordringer fremover og vi forsøker å ta tak i disse fortløpende. I den senere tid har det vært mye formelt med årsmeldingen, regnskaper og andre ting. Alt dette ble godkjent på styremøtet den 10. - 11. mai.

Det man kan plukke ut av protokollene fra siste del av 2009 og første del av 2010 er at en del lokallags hjemmesider fungerer litt dårlig. Noen lag bruker siden aktivt mens andre igjen bruker sidene lite. Dette skal vi forsøke å gjøre noe med ved at hovedforeningen, it-ansvarlig, tar tak i dette og bidrar med lokalt stoff til lokallagssidene.

Ellers kan vi melde at NHF må spare /gå ned i produksjon med

20 millioner kroner i løpet av 3 år. Dette er tøffe tiltak som dessverre også rammer A.L.F. Bakgrunnen er at inntektene svikter som følge av dårligere støtteordninger etter bortfall av spilleautomatene. Man får med andre ord ikke kompensert bortfallet av spilleinntektene. NHF er imidlertid i gang med opprettelse av en rekke bingo lokaler, men dette tar tid og inntektene vil nok ikke kompensere for tidligere inntekter. Dette betyr dessverre tøffe kutt i stillinger og mindre overføringer til landsforeningene og lokallagene.

Som følge av dårligere økonomiske tider gjør A.L.F en del grep som gjør at vi på sikt vil kunne drifte foreningen på en rimeligere måte.

Blant annet er det opprettet et veiledningsutvalg med kompetente personer rundt om i landet som kan holde møter lokalt i

stedet for at man samler mange et sentralt sted. Dette gjør at vi sparer reiseutgifter ved at vi møter med en eller to personer lokalt.

Lokallagene har nå fått nye verveblanketter. Hvis du kjenner noen som vil bli medlem, eller du vil bruke sommeren til å verve medlemmer har vi nå sendt ut verveblanketter til alle lokallagene.

Denne lille spalten er til for å fortelle litt om hva styret foretar seg og også kanskje fortelle litt om de sakene som ikke nevnes i Syndrom. Mange av de sakene som kommer i Syndrom er også diskutert på styremøtene uten at disse nevnes i denne spalten.

***Håper alle sammen får en
GOD HØST!***

Valgkomiteen 2011

Valgkomiteen til A.L.Fs årsmøte 2011 i Bergen:

Leder: Ole Stiansen, e-post: ole-nic@online.no, tlf. 41 12 76 18

Fred Gunnar Eide, e-post: fgu-eid@online.no, tlf. 99 35 88 86

Bent Bentsen, e-post: nodevig@online.no, tlf. 90 08 74 58

Vant Mercedes SL 500

Ved Hallingporten

Tekst og foto: Jan Arne Dammen

Tradisjonen tro har A.L.F Buskerud arrangert høstseminar på Golsfjellet for sine medlemmer. GLADseminaret 2010 var arbeidstittelen i år, hvor målet var at alle skulle reise hjem gladere og lettere til sinns.

Deltagerne kom fra "hele" Buskerud og fra Drammensområdet var det satt opp buss. I bussen ble det på turen oppover arrangert en lagquiz som satte alle i god stemning. Vel framme på Oset ble vi hilst velkommen av deltagerne som ikke bodde langs bussens kjørerute og som kom i egen bil.

Det var andre gang laget hadde besøk av Arnt Sæther fra Gladiador. Han gav oss mange gode

eksempler for å kunne tenke positivt og samtidig spre glede til andre. Vi skal være klar over at 50 % av gleden er gitt oss ved fødselen. 10 % klarer vi å styrke ved å få oss hus hjem etc. Mens 40 % handler om den jobben vi gjør inne i oss selv. Husk da at: "Det er mye glede i de små hverdagslige ting i livet."

Været var praktfullt hele helgen og etter at den teoretiske delen var over, var det aktiviteter ute både lørdag og søndag. Noen hadde med sykler og hadde fine opplevelser i fjellet. Vi andre konkurrerte i hesteskokasting, frisbee, dart og kulestøt. Kaffen ble kokt på bål og smakte fortreffelig i det gode været.

Det ble konkurrert i aldersbestemte klasser og der er det som

kjent ikke lov å kåre vinnere, og det ble premie til alle, også tilskuerne. Jubelen stod i taket etter hvert som premiene ble pakket opp. Arne H. hadde tidligere gitt signaler om at han skulle begynne på trekkspillkurs, og han vant da selvfølgelig et trekkspill. Guttedrømmen til undertegnede har alltid vært en kabriolet. Fornøyd reiste jeg hjem, med ikke bare en, men to røde Mercedes-Benz SL 500 i kofferten og med vissheten om at alle hadde hatt en kjempehelg.

Jeg vil rette en takk til hver og en av dere som bidro på sin måte til at dette ble en knallhelg. En spesiell takk til Arnt Sæther, døvetolkene Lise og Tonje, Vn Leker AS for premier og JRK Turbusser ved Jan Korneliussen for en behagelig busstur.

Konsentrasjon

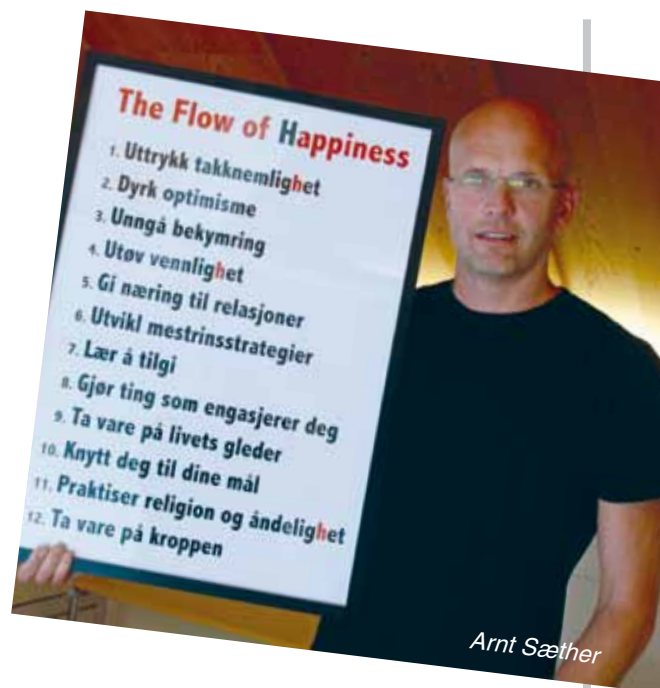
Reidun kaster raskt og sikkert

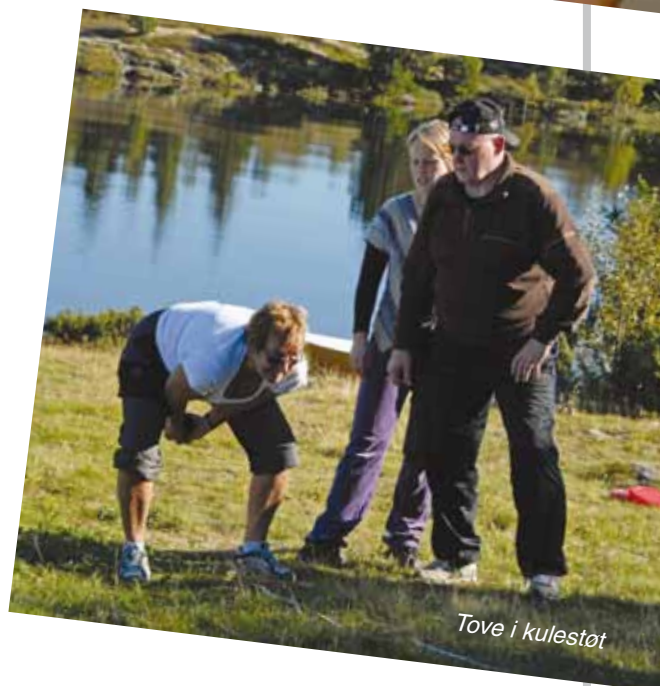
Kaffepause

Nokså god bedring

I ei lita bygd ble ordføreren brått syk og måtte sendes til storbyen i ambulanse. Dagen etter stod det en blomsterbukett på nattbordet hans da han våknet av narkosen. På kortet som fulgte stod det: Vi ønsker deg en riktig god bedring! Vedtaket er gjort med 8 mot 2 stemmer.”

Arnt Sæther

Tove i kulestøt

Sverre sender kula

Advokatfirmaet Nidaros DA

MNA

Har du fått helseplager som følge av jobben?

Ring oss for å høre om du kan ha krav på erstatning!

Vi har spesialisert oss på slike saker gjennom 15 år.

**Advokat Ivar Chr. Andersskog
Advokat Bjørn M. Brauti
Advokat Robert Helberg
Advokat/MBA Hasse Benberg
Advokat Mads Midelfart
Advokatfullmektig Marit Figenschau
Advokatfullmektig Sigve Stokka**

Advokatfirmaet Nidaros DA, Kjøpmannsgt. 19, 7013 Trondheim, Norway

Telefon +47 73 87 99 99 - Telefaks + 47 73 87 99 98

E-post: post@nidarosda.no - www.nidarosda.no

Mer HMS med YARA

Toksisk gass kan utgjøre en betydelig kjemisk helserisiko i mange arbeidssituasjoner, Yara tilbyr Nutriox®-konseptet som består av:

Rådgivning

Vi tilbyr individuell rådgivning, seminarer og foredrag for å øke kunnskapen om årsaker, konsekvenser og mulige behandlingsmåter av meget toksisk gass som hydrogensulfid (H_2S) med relatert risiko for lukt og korrosjon.

Kartlegging

Tilstrekkelig dokumentasjon av gasskonsentrasjonen er nødvendig for å være i tråd med arbeidsmiljøloven og for å bestemme riktig tiltak. Vi tilbyr kartleggingsprosjekter som innbefatter befaring, utleie av måleutstyr og kartleggingsrapporter.

Behandling

Avhengig av situasjonen vil vi anbefale behandling av de underliggende årsakene. Det er ofte nødvendig med kontrollert dosering av tilsatsstoffet Nutriox® som biologisk hindrer gassdannelse i avløpsvann, slam og annet avfall. Nutriox® er en høyren, ikke merkepliktig nitratløsning som produseres i Norge.

Hvis du er interessert i mer informasjon kontakt oss på telefon 24 15 70 00

www.yara.no

Likemannsbåten

Hei igjen alle sammen.

Så er høsten kommet til oss igjen, og det blir igjen litt tid til foreningsarbeid.

Som pårørende blir livet snudd litt opp ned med tanke på hvordan det var når gubben var i arbeid. For mitt vedkommende var det i mange år preget av 2-3 måneder med hektisk familieliv og så 2-3 måneder med savn og venting.

De siste årene var jeg også mye med ute på de store hav. Når jeg tenker tilbake på disse turene så er jeg veldig takknemlig for å ha fått sjansen til å se verden fra en sjomanns side, og å oppleve hvordan hverdagen var om bord.

Det har vært mange møter med mennesker fra alle verdens land som har gjort dypt inntrykk på meg, og da har det mange ganger slått meg hvor heldig jeg er som bor i Norge og hvor godt vi har det her. Jeg har også vært vitne til hvor tøft det har vært for min mann å akseptere at han ikke lenger greide å fungere i jobben sin som han var så glad i p.g.a. yrkessykdom. Jeg vet også at dessverre er det så alt for mange som er i samme situasjon.

Det har vært en stor modningsprosess å måtte omstille seg fra sjomann til jordmann. Hans største ønske var å fortsette i jobben sin som sjøkaptein, men når husk og konsentrasjon svikter har man ikke lenger noe valg.

Ellers så har vi vært tre uker på ferie i Vietnam i en by som heter Phan Rang, 8 timers biltur fra Saigon. Det var tre herlige og lærerike uker. Ingen turister er kommet dit ennå, så vi vakte oppsikt. Der lever man i øyeblikket og nuet. Der tar man virkelig vare på hverandre og der var det ingen syting og klaging.

Vi så verken aviser eller tv, og badet i havet nesten hver morgen kl 05 ved soloppgang sammen lokalbefolkningen. Ellers hadde vi stranda for oss selv hele dagen, da det er status for dem å være lysest mulig i huden. Du verden hvor godt det var å gripe dagen og leve i nuet. Vi tilbrakte mye tid sammen med lokalbefolkningen og var ofte invitert på middag.

Dette var en investering i livskvalitet. Jeg lærte også en del vietnamesisk og har planer om å ta turen tilbake dit neste år. Har vel aldri følt at jeg har fått ladet opp batteriene så godt noen gang som jeg fikk under denne eventyrlige ferien. Du ver-

den hvor mye vi i denne del av verden har å lære når det gjelder medmenneskelighet og omsorg for hverandre.

Når man holder på med en utredning for mulig yrkessykdom så føler man mange ganger at livet står på vent. Det starter vel for de fleste med en henvisning fra fast-/bedriftslegen til en arbeidsmedisinsk avdeling. (Det er Alfa Omega og ha en så god og detaljert yrkeshistorikk som overhodet mulig.) Der vil en lege som er spesialist i yrkesrelaterte sykdommer gjøre en undersøkelse. Videre er det undersøkelser av nevropsykolog og mulig nevrolog. Til slutt blir en vurdering gjort av et team på arbeidsmedisinsk avdeling.

Hvis man da får konstatert en sannsynlig yrkessykdom, så er neste runde med NAV for å få den godkjent. Her kommer en ny vurdering av trygdens lege.

Neste runde er å få ménerstatning og beregning av uføreytelser med yrkesskadefordel, fra NAV. Til slutt kommer ansvarlig forsikringsselskap med yrkesskadeerstatningen.

Alt dette tar tid og er nytt for de som er skadet samt familien som også blir indirekte skadet.

Jeg vil oppfordre dere til å bruke veiviseren fra A.L.F, lese i Syndrom og A.L.F-lagene sine hjemmesider. Ikke nøl med å ta kontakt med veiledere hvis det er noe du lurer på.

De er der for deg. A.L.Fs veiledningsperm er også tilgjengelig hos lokallagene samt på nettet.

Vil til slutt ønske dere alle en riktig fin høst og husk vi trenger hverandre.

Vennlig hilsen

Marit Rokkones

905 69 718 - marokko@online.no

ARBEIDSMILJØSKADDES LANDSFORENING

Hvem er vi, hva gjør vi, hva vil vi ?

Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) er en partipolitisk og religiøst uavhengig interesseorganisasjon for personer med sykdommer eller skader som har eller kan mistenkes å ha sammenheng med arbeidsmiljøforhold. Initiativet til foreningen ble tatt og styres av arbeidsmiljøskadde selv.

A.L.F skal fremstå som et ressursorgan i arbeidet med å forebygge og informere om løsemiddel- og andre arbeidsmiljøskader relatert til omgang med helseskadelige stoffer, og å gi opplysninger til de som vil vite mer om disse problemene.

A.L.F har likemannstilbud i alle lokallag. Likemannsarbeid går ut på at personer innen A.L.F, gjennom private samtaler, deler erfaringer med andre som har liten eller ingen kjennskap til problematikken rundt skader eller sykdommer ervervet i forbindelse med utøvelse av sitt yrke. Dette er en viktig del av arbeidet A.L.F gjør.

A.L.F søker alltid å ha et tett samarbeid med de offentlige myndigheter, fagforeninger, bedriftshelsetjenester, arbeidsgivere og verneombud.

A.L.F er tilsluttet Norges Handikapforbund og vi kan tilby de samme medlemsfordeler som andre NHF-medlemmer får.

A.L.F er landsomfattende med lokallag/kontakter i alle fylker.

A.L.F utgir et eget medlemsblad, «Syndrom». Bladet utgis 4 ganger per år og presenterer aktuelt stoff, nytt fra lokallagene og annen viktig informasjon.

A.L.F har et eget fagråd sammensatt av eksperter innenfor jus, psykologi, yrkeshygiene, arbeidsmedisin, trygdekompetanse og sosialt arbeid.

A.L.F skal foruten det å ivareta interessene til de med ervervete sykdommer og skader grunnet arbeidsmiljøet, også ivareta interessene til de pårørende.

A.L.F skal ivareta interessene til de som kan være utsatt for å bli påført sykdommer eller varige skader under utøvelse av sine yrker.

A.L.F skal arbeide for å bedre forholdene i forbindelse med diagnostiseringen av sykdommer og skader grunnet arbeidsmiljøet.

A.L.F skal drive informasjonsarbeid om skadevirkninger og konsekvenser, og hva en bør ta hensyn til for å unngå skader, for eksempel bruk av nødvendig og hensiktsmessig verneutstyr.

A.L.F skal arbeide for å opprette rehabiliteringstilbud for arbeidsmiljøskadde i Norge.

A.L.F skal markere foreningen i sammenhenger der risikoen for skader er stor.

Vårt arbeid bygger på at alle mennesker har samme grunnleggende behov og at alle mennesker er likeverdige. På bakgrunn av dette aksepterer vi ikke at sykdom eller skader skal resultere i økonomiske eller sosiale ulikheter.

Vi vil, bl.a. gjennom samtaler med pårørende, øke kunnskapen og forståelsen for de arbeidsmiljøskaddes problemer med å mestre hverdagen sosialt.

Vi vil gjennom vårt informasjonsarbeid og ved hjelp av våre erfaringer og kunnskaper øke motivasjonen hos yrkesutøvere og bedriftsledere til å arbeide aktivt for å bedre helse, miljø og sikkerhetsarbeidet i bedrifter hvor dette er nødvendig. Vi vil arrangere kurs og seminarer hvor helsepersonell, bedriftsledere, vernepersonell og yrkesutøvere kan delta.

Innmelding i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

Tilsluttet Norges Handikapforbund

Medlemstype (velg én)

- ☐ Hovedmedlem - kr 300,-
☐ Husstandsmedlemskap - kr 150,-
 (forutsetter minimum ett hovedmedlem i husstanden)

Kategori:

- ☐ Arbeidsmiljøskadd
☐ Pårørende
☐ Interesse-/støttemedlem

Navn: _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ Poststed: _____

E-post: _____

Telefon/mobil: _____

Fødselsdato og år: _____

☐ Ja takk, send meg informasjon fra NHF og samarbeidspartnere via SMS ☐ Ja, jeg ønsker også informasjon via e-post

Sted/dato: _____

Underskrift: _____

Når jeg melder meg inn i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) samtykker jeg i å motta informasjon fra organisasjonen. Innmeldingen innebærer samtidig at alle opplysninger blir behandlet sensitivt og etter datatilsynets retningslinjer. Medlemskapet følger kalenderåret fra 1.1 til 31.12 samme år.

Adressaten betaler
for sending i Norge

Distribueres av
Posten Norge

A.L.F
 Svarsending 0047
 0090 Oslo

Hva er løsemidler?

Løsemidler er væsker som løser opp faste stoffer. Løsemidlene vil under bruk gå over i damp eller gassform og trekkes ned i lungene via åndedrettet og føres videre ut i kroppen via blodbanen. Mange løsemidler har evnen til å trenge gjennom huden og føres videre rundt i kroppen. På grunn av halveringstiden blir organiske løsemidler lagret i kroppens fettvev og kan forvolde skade i hjerne- og nervecellene. På grunn av sine kjemiske egenskaper kan de over tid skade sentralnervesystemet. De kan også skade slimhinner og indre organer som lever og nyrer.

Hva er Isocyanater?

Isocyanater er ikke et løsemiddel, men et kjemisk stoff som finnes i en hel rekke produkter som benyttes bl.a. i bil, møbel og bygningsbransjen. De som arbeider i bilbransjen, f. eks. med oppretting, billakker og bilglass, kommer i kontakt med isocyanater gjennom kjemikalier, lim og lakkprodukter. Dessuten vet man at isocyanater frigjøres ved oppvarming. Dette er spesielt aktuelt ved sveising og annet mekanisk arbeid som utvikler varme og som foretas på lakkerte og andre behandlede flater. Det har lenge vært kjent at kontakt med isocyanater kan medføre akutte og kroniske helseskader, som for eksempel lunge- og hudsykdommer. Nyere forskning har vist at dette problemet sannsynligvis er mye mer omfattende enn man tidligere har trodd.

Hva er MCS? (Multi kjemisk overfølsomhet)

Mange yrkesaktive, som har fått ødelagt helsa på grunn av skadelig kjemisk påvirkning, har i tillegg utviklet MCS. Tilstanden kjennetegnes ved at de som rammes reagerer med sykdomssymptomer på kjemiske stoffer,

selv i meget lave konsentrasjoner. Tilstanden opptrer relativt ofte sammen med andre helseskader, som for eksempel løsemiddelskader, astma og skader på slimhinner.

De som blir syke får symptomer fra flere organsystemer, oftest fra sentralnervesystemet og luftveiene. En del personer får i tillegg psykiske problemer, som kan skyldes virkninger av det kjemiske stoffet i seg selv, eller belastninger som følge av sykdommen.

Pårørende

Når en person blir utsatt for en skade relatert til bruk av helseskadelige stoffer, får dette store konsekvenser for familien. Det vil igjen gi seg utslag i den skaddes situasjon og kan i mange tilfeller medføre til psykiske belastninger for alle, i tillegg til sykdommen. Det er derfor viktig at de pårørende, sammen med den skadde, blir informert om hva en løsemiddelskade eller annen kjemisk helseskade innebærer, hvorfor den skadde har endret personlighet og hvordan en best skal takle en vanskelig familiær situasjon.

Mangel på slik kunnskap hos de pårørende skaper ofte unødige konflikter. Arbeidsmiljøskaddes Landsforening har som et av de viktigste formålene å tilrettelegge for en større forståelse og kunnskap omkring denne problematikken.

Vansker med å mestre aggressivitet er et sosialt handikap. For å skjule sine problemer med det er det vanlig at den skadde isolerer seg, og ofte er det ektefellen som må representere familien utad.

Med andre ord får den skadde ofte stadig færre kontakter med andre, og blir mer og mer avhengig av sin ektefelle og øvrige familie.

Løsemiddel- og andre kjemiske helseskader kan i mange tilfeller ikke helbredes, men man kan lære seg å leve med dem.

MEDLEMSFORDELER

Som hovedmedlem i Arbeidsmiljøskaddes Landsforening (A.L.F) er du i tillegg fullverdig medlem i Norges Handikapforbund. Du får en rekke gode, nyttige og varierte medlemstilbud både igjennom A.L.F og NHF. Medlemskontigenten må være betalt for å kunne benytte seg av medlemsfordelene.

Råd og veiledningstjeneste.
Rettighetsinformasjon.

Rabattordninger på: Bensin, hotell-
opphold, feriereiser og bilutleie.

Bli medlem nå!

Gunstige forsikringsordninger.
Medlemskap i NAF til redusert pris.

NHFs feriehytte m/anneks kan
leies til svært gunstige priser.

Medlemskontigent per 1.1.2008

Kr 300,- for hovedmedlemmer/interessesmedlemmer
Kr 150,- for husstandsmedlemmer

ISSN 0802-6092

Returadresse:

Arbeidsmiljøskaddes
Landsforening
Postboks 9217 Grønland
0134 OSLO

B

A.L.Fs lokallag og kontaktpersoner

Akershus lag av A.L.F

Leder Tom Vernang
Steinsleppen 9, 1405 Langhus
Telefon 64 87 37 46
E-post: t-egil-v@online.no
Lagets adresse:
Holteveien 5, 1400 Ski
Lagets telefon 90 21 43 51

Aust-Agder lag av A.L.F

Leder Jens Olav Solli
Gml. Sandvigsvei 21
4816 Kolbjørnsvik
Telefon: 37 01 11 25
Mobil: 90 60 12 33
E-post: jensolavsolli@online.no
Lagets adresse:
Myratunet Bo & omsorgssenter
4849 Arendal

Buskerud lag av A.L.F

Leder Jan Arne Dammen
Revefaret 47, 3033 Drammen
Telefon: 32 88 55 07
Mobil: 90 59 31 53
E-post: arnedam@online.no

Finnmark lag av A.L.F

E-post: helseskader@nhf.no

Hedmark

NHF Innlandet
Ringveien 26, 2815 Gjøvik
Telefon: 61 10 83 10
E-post: nhf.innlandet@nhf.no

Hordaland lag av A.L.F

Leder Fred Gunnar Eide
Hylkjebakken 12, 5109 Hylkje
Telefon: 55 24 88 24
Mobil: 99 35 88 86
E-post: fgu-eid@online.no

Møre og Romsdal lag av A.L.F

Leder Frode Steen Gunstensen
Moen, 6440 Elnesvågen
Telefon: 71 26 50 82
Mobil: 99 74 66 72
E-post: frode@alfnorge.no

Nordland lag av A.L.F

Kontakt: Haldor Solhaug
Burmaveien 21, 8640 Hemnesberget
Telefon: 75 19 31 39
Mobil: 97 51 30 08

Kontakt: Karl Grønningsæter
Tjønnevegen 3, 8610 Mo i Rana
Telefon: 75 13 10 94
Mobil: 90 94 21 06

Nord-Trøndelag lag av A.L.F

Leder Svein Bedin
Heggli, 7600 Levanger
Telefon 74 09 58 28
Mobil 95 15 64 81
E-post: sve-bedi@online.no

Oppland lag av A.L.F

NHF Innlandet
Ringveien 26, 2815 Gjøvik
Telefon: 61 10 83 10
E-post: nhf.innlandet@nhf.no

Oslo lag av A.L.F

Leder Geir Werner
Norderhovgt. 34 B, 0654 Oslo
Mobil: 92 82 06 75
E-post: alfoslo@nhf.no

A.L.F Offshore Ekofisk Ressursgruppe

Leder Øystein Haugland
Vassteigen 118, 5141 Fyllingsdalen
Telefon: 55 10 70 35
Mobil: 95 27 24 15
E-post: hauglao@c2i.net

Nestleder Jan Erik Tandberg
Næpetrø. 11, 4790 Lillesand
Mobil: 91 53 63 59
E-post: je-tan@online.no

Rogaland lag av A.L.F

Kontakt: Bjarne Kjell Kaptstad
Krosshaugveien 3, 4085 Hundvåg
Telefon: 51 54 85 65
Mobil: 90 69 60 25
E-post: bkapstad@online.no

Sogn og Fjordane

Kontakt: Kjell Horn
6770 Nordfjordeid
Telefon: 57 86 00 24
Mobil: 48 10 00 34
E-post: helseskader@nhf.no

Sør-Trøndelag lag av A.L.F

Leder Grethe Lian
Ilsvikveien 21B, 7018 Trondheim
Mobil: 40 47 28 02
E-post: grlian@online.no

Telemark lag av A.L.F

Leder Else Andrèn
Porsgrunnsvegen 19 A, 3730 Skien
Telefon: 35 52 12 83
E-post: e-andren@online.no

Troms lag av A.L.F

Leder Leif G. Morland
Venusveien 40, 9024 Tomasjord
Telefon: 77 63 95 96
Mobil: 90 74 95 99
E-post: leif.morland@online.no

Vest-Agder lag av A.L.F

Leder Lars Kristian Hille
Postboks 168, 4502 Mandal
Telefon: 38 26 11 65
Mobil: 91 30 88 73
E-post: kr-hil@online.no

Vestfold lag av A.L.F

Leder Trond Tore Ceeberg
Liaveien 21, 3158 Andebu
Telefon: 93 04 79 50
E-post: ceeberg@online.no

Østfold lag av A.L.F

Kontakt: Terje Riseberg
Løkketroken 20, 1815 Askim
Mobil: 95 14 49 51
E-post: prodanlegg@gmail.com

A.L.F Internasjonal, Spania

E-post: helseskader@nhf.no